

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Strus (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie postępowania upadłościowego Biura Inwestycyjnego "C.(...)" S.A. w K.
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 grudnia 2008 r.,
zażalenia wierzyciela D.(...) sp. z o.o. w K. na postanowienie Sądu Okręgowego w K. z
dnia 30 października 2008 r., sygn. akt XII Gz (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Z uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego w K. Wydział XII Gospodarczy-Odwoławczy z 23 maja 2008 r. sygn. akt XII Gz (...) znajdującego się w XXXVII tomie akt postępowania upadłościowego Biura Inwestycyjnego „C.(...)“ S.A. w K. wynika, że oddalenie zażalenie wierzyciela D.(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością było wynikiem uznania przez sąd drugiej instancji, że art. 68, 76 § 5 i 79 prawa upadłościowego (Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.10.1934 r.) stanowią unormowanie szczególne w stosunku do regulacji kodeksu postępowania cywilnego dotyczących sposobu i terminu zaskarżania postanowień i wyłączają art. 394 § 2 i art. 357 § 1 k.p.c. Usprawiedliwiało to rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego odrzucające jako spóźnione zażalenie wierzycielka na postanowienie rozstrzygające jego zarzuty przeciwko trzeciemu planowi podziału funduszy masy upadłości.

Wierzyciel zaskarżył postanowienie z 23 maja 2008 r. skargą kasacyjną, którą Sąd Okręgowy odrzucił postanowieniem z 30 października 2008 r. wyrażając w uzasadnieniu pogląd prawny o niedopuszczalności skargi kasacyjnej w postępowaniu upadłościowym od wszelkich postanowień sądu drugiej instancji, z wyjątkiem postanowień przewidzianych w art. 17 § 3 i art. 193 prawa upadłościowego.

W zażaleniu na to postanowienie wierzyciel wprowadził rozróżnienie orzeczeń wydanych „we właściwym” postępowaniu upadłościowym oraz innych orzeczeń, które w jego przekonaniu mogą być zaskarżane również skargą kasacyjną na ogólnych zasadach wynikających z kodeksu postępowania cywilnego. Uzasadnienie tego poglądu żalący się czerpał z odesłania znajdującego się w art. 68 pr. upadł. do odpowiedniego stosowania przepisów postępowania cywilnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest uzasadnione. Przywrócenie kasacji w 1996 r., mimo czerpania wzoru z rozwiązań obowiązujących do 1950 r. na podstawie kodeksu postępowania cywilnego z 1932 r. (d k.p.c.) było pionierskim dziełem legislacyjnym, ponieważ przed 1 lipca 1996 r. kasacja nie była znana w systemie prawa regulującego postępowanie cywilne i inne postępowania w których należało stosować przepisy tego postępowania. Paradygmat racjonalnego ustawodawcy nakazuje przyjąć za punkt wyjścia w interpretacji, że ustawodawca wprowadził zaskarżenie kasacją orzeczeń sądu drugiej instancji tylko w wypadkach wymienionych w ustawie z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189 ze zm.).

Aprobuując twierdzenie wierzyciela określające postępowanie upadłościowe jako przypadek egzekucji uniwersalnej, należy wskazać, że nawet w egzekucji syngularnej uregulowanej w kodeksie postępowania cywilnego kasacja została przewidziana w bardzo ograniczonym zakresie (por. art. 775¹ § 1 i 2 k.p.c., według tekstu obowiązującego od 1 lipca 1996 r.). W postępowaniu upadłościowym art. 2 ustawy zmieniającej wprowadził kasację odnośnie do postanowień przewidzianych w art. 17 § 1 i 2 oraz art. 193.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budziło wątpliwości, że katalog dopuszczalnej kasacji w postępowaniu upadłościowym jest wyczerpujący, a próba konstruowania właściwych i innych postanowień wydawanych w tym postępowaniu ma znamiona

dowolności zaprzeczającej racjonalności ustawodawcy. Późniejsze zmiany eliminujące skargę kasacyjną z postępowania egzekucyjnego i postępowania upadłościowego potwierdzają prawidłowość i trwałości wykładni przyjętej po 1996 r. (postanowienia SN z 7.01.1997 r., I CKN 13/96, OSNC 1997/5/54, z 8.05.1997 r., II CKN 159/97 niepubl., z 6.06.1997 r., I CZ 56/97 niepubl., z 5.05.2000 r., I CZ 55/00 niepubl., z 19.04.2001, IV CZ 130/00 niepubl., z 23.03.2006 r., II CZ 21/06 niepubl.).

Utrwalona wykładnia przytoczonych przepisów nie pozwala usprawiedliwić koncepcji przedstawionej w zażaleniu, ponieważ nie znajduje ona uzasadnienia w ich treści, dlatego zażalenie podlega oddaleniu zgodnie z art. 394¹ § 1 i 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.